

ENTREVISTA | **Albert Sánchez Piñol** Escriptor, autor de 'Vae Victus', continuació de 'Victus'

'Per al Carrascllet, Reus era com Jerusalem per Jesús'

M. VICTÒRIA BERTRAN

- Continua a *Vae Victus* la voluntat de fer pedagogia sobre la història de Catalunya que hi havia darrere *Victus*?

- Sí. En un país normal, els fets que jo explico en ambdues novel·les ja serien molt coneguts per la gent. A mi ja em va sorprendre, amb *Victus*, com era de desconeguda la història de Catalunya entre el públic. A *Vae Victus* he volgut explicar uns episodis de la història de Catalunya que encara són més desconeguts, però que tenen una alçada èpica i literària descomunal.

- Una de les grans troballes per als lectors pot ser el Carrascllet, el fuseller de muntanya de Capçanes, oi?

- A mi el Carrascllet m'interessa va *per se*, però és que m'oferia un nus narratiu extraordinari. El 1719 esclata una guerra entre França i Espanya. Els francesos devasten Navarra i després es proposen atacar Catalunya. El mariscal dels francesos, Berwick, qui va rendir Barcelona a les ordres del Borbó, fa cridar Pere Joan Barceló, Carrascllet, que lluitava emboscacat contra els felipistes, i el cita a Perpinyà.

- Per què?

- Li diu: 'Si t'uneixes a nosaltres, si ens ajudes i guanyem aquesta guerra, restituïrem als catalans les llibertats i les institucions que us vam robar el 1714'. No és que ho ofereixi el mateix poder polític, és que ho ofereix la mateixa persona que va fer que perdéssim les llibertats! És el pacte faústic per excel·lència!

- És veritat, aquest episodi històric no es coneix gaire.

- Per una banda tens un home del poble, el nom del qual ve del carbó de carrasca que venia, que no pot tenir ofici més humil. I resulta que aquest home arriba a pactar amb Berwick, un escurçó de Versalles, un ambiciós i un mentider. Són antitètics. Llavors jo poso el Martí Zuviria pel mig, i és ideal, perquè ell ha lluitat per les llibertats de Catalunya i sap molt bé del que li parla el Carrascllet; i alhora, ha tingut una educació francesa, i comprèn Berwick. És perfecte per articular-los.

PERFIL | **Albert Sánchez Piñol (BCN, 1965)** acaba de publicar *Vae Victus (La Campana)*, continuació de *Victus*, que, traduïda a 16 idiomes, va vendre més de 210.000 exemplars. A *Vae Victus* Martí Zuviria explica, a un ritme trepidant, les seves aventures després del 1714. El guerriller de Capçanes Pere Joan Barceló, Carrascllet, hi té un paper destacat.

- Qui resulta més influenciat pel Carrascllet és Zuviria?

- Sí. Carrascllet representa l'ideal pel qual havia lluitat Zuviria, que ara és un cínic i un amargat. L'adora perquè Carrascllet és extraordinari. Tot el que explico del Carrascllet a *Vae Victus* està documentat al detall. No hauria de ser una figura local. Si hagués nascut a Missouri en lloc de Capçanes, seria més famós que Jesse James! I jutjo només els fets històrics: com va ser la seva vida i com es va enfrontar al règim borbònic.

- A *Vae Victus* tornem a tenir exemples de la manca de noblesa de les classes dirigents catalanes pel que fa a les aspiracions de Catalunya?

- En aquest cas està explicat una mica més en passiva. Explico que el Carrascllet va ser un heroi popular, en el sentit més

- Com va ser la repressió borbònica?

- Va ser transversal i brutal, i és molt fàcil parlar ara, 300 anys després, del que havien d'haver fet... La Catalunya de 1714 a 1725 és un país devastat. El Camp de Tarragona va ser especialment castigat. Els borbònics van enxampar tots els familiars del Carrascllet, com a mesura de seguretat, com a mesura de pressió i com a represàlia.

- A partir de la figura del Carrascllet, surten a *Vae Victus* Reus, Tarragona, Tortosa, Móra d'Ebre... També està bé que es parli d'altres indrets, a banda de Barcelona, oi?

- Sí. Em sentia una mica culpable per haver-me focalitzat tant en Barcelona. Hem de tenir en compte que, durant el setge, els borbònics van tenir 40.000 soldats a Barcelona, però 20.000

Si Carrascllet fos de Missouri, seria més famós que Jesse James

estricte del terme. La noblesa camperola li va girar l'esquena. Van ser les classes més baixes les que van seguir la seva lluita i el seu ideal. La noblesa estava més a l'expectativa, a veure què passava.

- Què passava amb Carrascllet?

- No tant pel Carrascllet, que també, sinó sobretot per l'aliança d'ell amb Berwick, segons la qual els francesos atacarien els borbònics a Catalunya pel nord, i el Carrascllet pel sud, amb la idea de convergir tots dos sobre Barcelona. Si això hagués passat, les classes dirigents s'haurien despertat, però és que també van patir les represàlies del règim borbònic.

Van ser les classes populars les que van seguir la seva lluita contra els borbònics

més repartits per la resta de territori, perquè necessitaven controlar-lo i no podien. Ara tenim unes estadístiques que demostren que van morir més borbònics a la resta de Catalunya que al setge de Barcelona. A *Vae Victus* he tocat sobretot Tarragona. Hi ha un moment que Zuviria explica com per al Carrascllet Reus era com Jerusalem per a Jesús. Tenia una obsessió per prendre Reus.

- Vostè explica com a Reus li regalen un espai de plata, però per què no va servir la victòria de Carrascllet a Reus?

- Carrascllet va arribar a entrar a Reus, però no s'hi va voler man-

Albert Sánchez Piñol, l'escriptor en català més venut de la història, va rebre el 'Diari' a casa seva a Barcelona. FOTO: GALDRIC PEÑARROJA

tenir perquè tenia por de les represàlies dels borbònics. No estava segur que el duc de Berwick, que els francesos, arribessin a temps per ajudar-lo, i se'n va anar. Va pensar que amb un setge tothom patiria massa i només causaria més dolor als seus.

- La mort de Carrascllet és un dels moments més emotius de

l'altre gran enemic de Zuviria, Verboom, que va fer construir la Ciutadella, havien de pagar.

- Tinc entès que presentarà *Vae Victus* a Capçanes. Quan?

- La presentació oficial de *Vae Victus* està molt justificat que la fem a Capçanes. Es dona la coincidència que hi tinc família, a més. Faré nit a casa la tieta. Serà el 6 de desembre, que hi fan la Fira d'Artesans, a les sis de la tarda.

- Pot ser que arran de *Vae Victus*, la figura del Carrascllet es redimensioni?

- Podria ser, no depèn de mi. Depèn del l'èxit del llibre i del que la gent en vulgui fer. Una nació reelabora constantment els seus mites. Els mites i els imaginaris col·lectius es formen mitjançant relats. Sense ànim de menysprear Serrallonga, la seva figura no es pot ni comparar amb la de Carrascllet. Jo a *Vae Victus* he volgut posar de relleu una figura que estava amagada. Els catalans en general no coneixen el Carrascllet, i és un personatge que dona no per una pel·lícula, sinó per una sèrie. I de les de més d'una temporada!

La presentació oficial de 'Vae Victus' la farem a Capçanes el 6 de desembre

la novel·la. És veritat que les homilies dels capellans de l'època titllaven Carrascllet d'«àngel de la llibertat»?

- Sí, sí. Això està documentat, ho torno a dir. En el clergat també passava que la jerarquia estava més a prop del règim, però els capellans, com la gent del poble, estaven amb el Carrascllet.

- Tenia vostè ganes que Martí Zuviria matés Berwick?

- Home, jo venia d'escriure *Victus*. Pensi que l'última pàgina la vaig reescriure potser cinquanta vegades. Narra la derrota, i jo... jo sóc català. Fent que Martí matés Berwick, de veritat que em vaig quedar molt descansat. Berwick i

+Info en: Diari.com

@
Llegeixi aquí una versió ampliada de l'entrevista.